

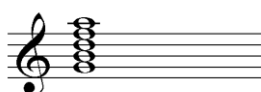
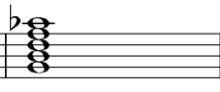
OPE 405 ARMONİ III

1. Dominant Dokuzlu Akoru
2. Ekaltılı Dominant Dokuzlu
3. Yan Dereceler
4. II. Derece Akoru
5. III. Derece Akoru
6. VI. Derece Akoru
7. VII. Derece Akoru
8. II. Derece Yedili Akoru (II7)
9. II. Derece Yedili Akorunun Çevrimleri
10. VII. Derece Yedili Akoru (VII7)
11. VII. Derece Yedili Akorunun Çevrimleri
12. Tüm Konularla İlgili Armonik Analiz

Dominant Dokuzlu Akoru

Dominant dokuzlu akoru dominant yedili akorundan daha geniş bir akordur. Dominant dokuzlu akoru beş sestem oluşmaktadır ve D9 olarak yazılmaktadır. D9 akoru D7 akorunun üzerine bir üçlü aralığı eklenerek oluşur. Doğal majörde D9 akorunun aralık kuruluşu B3+K3+K3+B3, armonik majör ve armonik minörde ise B3+K3+K3+K3.

Örnek:

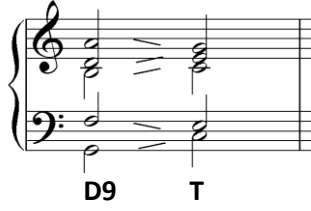
C Dur	C Dur Arm. c moll arm.
	
D9	D9

D7 akorunda olduğu gibi D9 akorundan önce subdominant fonksiyonlu akorlar (S, S6, II, II6, II7, II5/6, II3/4) ve T, K4/6, D, D7, D5/6, D3/4, D2 akorları gelebilir.

D9 akoru D7 akoru gibi tonik akoruna çözümlenir. Beş sesli olarak kurulan D9 akoru beş sesli tonik akoruna çözümlenir. Burada, akorun birlisi tonik akorunun birlisine, akorun üçlüsü ve beşlisi bir basamak yukarı, akorun yedilisi ve dokuzlusu bir basamak aşağı iner.

Örnek:

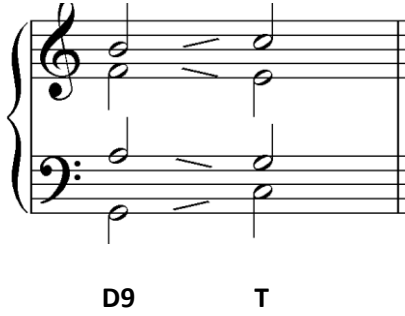
C Dur

Beş sestem oluşan D9 akoru dört sesli olarak da kullanılabilir. Bu durumda akorun beşlisi atılır. Beşlisiz D9 akoru tonik akoruyla bağlandığında akorun birlisi tonik akorunun birlisine gider, üçlüsü bir basamak yukarı, yedilisi ve dokuzlusu bir basamak aşağı iner. Dört sesli D9 akoru dört sesli Tonik akoruna çözülür.

Örnek:

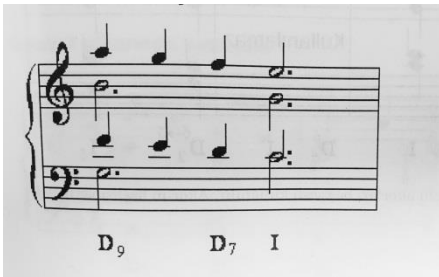
C Dur

D9 akoru D7 akoruyla bağlanarak tonik akoruna çözülebilir.

Örnek:

C Dur

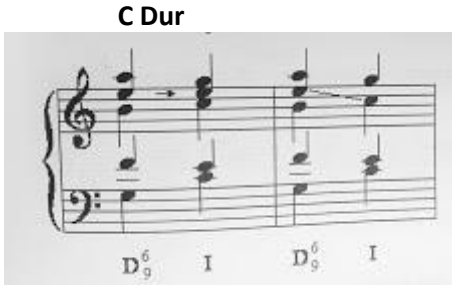

Ekaltılı Dominant Dokuzlu Akorları

Bazı durumlarda dominant akorların beşlisi atılır ve onun yerine akorun altılısı gelir. Bu D, D7, D9, D5/6, D2 ve D9 akorları için geçerlidir. Ekaltılı D3/4 kullanılmaz.

Ekaltılı D9 akoru beş sesli kullanılır. Akorun beşlisi yerine altılısı gelir.

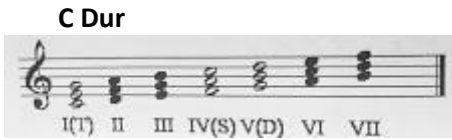
Örnek:

Yan Dereceler

I. , IV. ve V. Derece akorlarını “Temel Dereceler” olarak incelemiştik. Bu dereceleri de Tonik, Subdominant ve Dominant kavramlarıyla özdeşleştirmiştik. Majör ve minör tonalitelerde I., IV. ve V. seslerin üzerinde kurulan akorların dışında, diğer seslerin üzerinden de akorlar kurulabilir.

Örnek

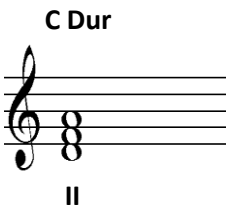
Bunlar a “Yan Dereceler” adını veriyoruz. Yan Dereceleri tek tek incelerken, bu akorların da kullanıldıkları bağlama göre, Tonik, Subdominant ve Dominant fonksiyonları kapsamında değerlendirilebileceklerini belirtmek gerekir.

Örnek:

II. Derece Akoru

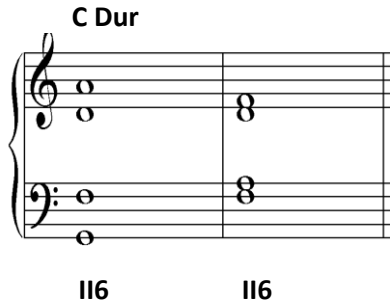
II. Derece Akoru bir yan derecedir ve belki de yan dereceler içinde en sık kullanılanıdır. Subdominant akoruyla ortak sesleri barındırdığı için Subdominant fonksiyonu kapsamında ele alınır.

Örnek:

II. Derece Akoru ve onun birinci çevriminden (II6) önce Tonik fonksiyonu gelmektedir. Akor Subdominant fonksiyona ait olduğu için ondan önce Dominant akoru gelmez. II. Derece Akoru ve onun birinci çevriminden sonra ise T, K4/6 ve Dominant akorları gelebilir. Tonikle olan bağlantı melodik, Dominantla ise armonik olmalıdır. II6 akoru kurulurken genellikle bas sesi (üçlüsü) katlanır.

Örnek:

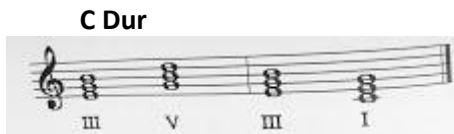

II. Derece Akoru sadece majörlerde kullanılır. Minör tonalitelere II. Derece eksik akoru oluşturduğu için kullanılamaz. Onun yerine II6 (birinci çevrim) kullanılmaktadır.

III. Derece Akoru

Bir diğer Yan Derece akoru III. Derece akordur. Bu akor Tonik ve Dominant akorlarıyla ortak sesleri barındırdığı için T ve D fonksiyonları kapsamında ele alınır.

Örnek:

III. Derece akorundan sonra I, IV, D, D7 akorları gelebilir. Bu akor genellikle natürel minörde plagal şeklinde kullanılır. III. Derece akorunun kök halindeki kullanımı daha uygundur. III6 akorunun kullanımı tercih edilmiyor. Bunun sebebi ekaltılı dominant akoruyla aynı duyulmasıdır.

VI. Derece Akoru

Yan derece akorlarından bir diğer yaygın olan akor VI. Derece akordur. VI. Derece akoru hem I. Derece, hem de IV. Derece ile ikişer ortak sese sahip olduğundan dolayı, Tonik ya da Subdominant fonksiyonları dahilinde değerlendirilebilir.

Subdominant olarak daha çok kadanslarda yer alır. Plagal kadansta VI. Derece üç sesli akoru kök halinde kullanılır. Burada akorun kök sesi katlanır.

Örnek:

Kırık kadansta D, D7 ve D9 akorlarından sonra gelen VII. Derece akorunun üçlüsü katlanır.

Örnek:

C Dur

D7 VI

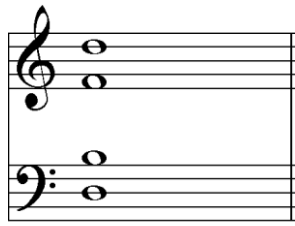
The image shows a musical staff with a treble clef and a bass clef. The treble clef staff has a C major triad (C4, E4, G4) and a D7 chord (D4, F4, A4, C5). The bass clef staff has a D7 chord (D3, F3, A3, C4) and a VI chord (D4, F4, A4, C5). The label 'C Dur' is above the treble clef staff. The labels 'D7' and 'VI' are below the bass clef staff.

VII. Derece Akoru

Yedinci sesin üzerine kurulan akor majör ve minör tonalitelerde farklı şekillerde karşımıza çıkar. Genellikle bu akorun birinci çevrimi (VII6) kullanılır. Akorun kök hali eksik akoru oluşturduğu için klasik armonide kullanımı nadirdir. VII6 akoru kurulurken bas sesi (üçlüsü) katlanır.

Örnek:

C Dur

VII6

The image shows a musical staff with a treble clef and a bass clef. The treble clef staff has a VII6 chord (F4, A4, C5). The bass clef staff has a VII6 chord (F3, A3, C4). The label 'C Dur' is above the treble clef staff. The label 'VII6' is below the bass clef staff.

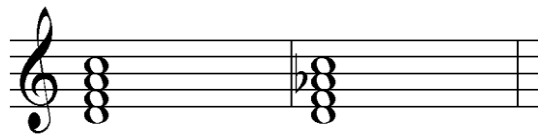
II. Derece Yedili Akoru (II7)

II7 akoru Subdominant fonksiyonuna ait olan akordur. II7 akoru majörün (natürel ve armonik) ve minörün ikinci derecesinden kurulur. Doğal majörde II7 akoru K3+B3+K3, armonik majör ve minörde ise K3+K3+B3 aralıklardan oluşur.

Örnek:

C Dur

C Dur Arm.
c moll Arm.

II7 II7

The image shows a musical staff with a treble clef. The first part shows a C major triad (C4, E4, G4) and a C minor triad (C4, E4b, G4). The second part shows a C major II7 chord (D4, F4, A4, C5) and a C minor II7 chord (D4, F4b, A4, C5). The label 'C Dur' is above the first part. The labels 'C Dur Arm.' and 'c moll Arm.' are above the second part. The labels 'II7' and 'II7' are below the first and second parts respectively.

II. Derece Yedili Akorunun Çevrimleri (II5/6, II3/4, II2)

Tüm yedili akorlarda olduğu gibi II7 akorunun da üç çevrimi vardır. Bunlar II5/6, II3/4 ve II2 akorları.

Örnek :

C Dur

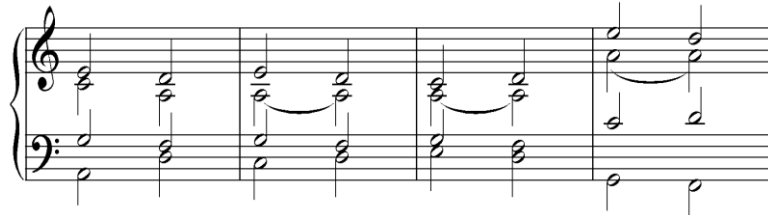

II7 II5/6 II3/4 II2

II7 akoru olduğu gibi çevrimleri de Subdominat fonksiyona ait akorlardır. Bu nedenle Dominant fonksiyonundan sonra gelemez. II5/6 dördüncü dereceden, II3/4 altıncı dereceden, II2 ise Yedinci dereceden kurulur. II7 ve çevrimlerinden önce T, S ve VII. Derece akoru gelir, sonra ise T, D7 ve çevrimleri, VII7 ve çevrimleri kullanılır. Klasik armonide II7 ve çevrimleri (II2 hariç) K4/6 akoruyla bağlanabilir. II7 üç sesli Dominant akoruyla bağlandığında akorun beşlisi ve yedilisi aşağı iner, üçlüsü yukarı çıkar, birlisi ise diğer akorun birlisine gider. II5/6, II3/4, II2 akorları üç sesli Dominant akoruyla bağlandığında akorun beşlisi ve yedilisi aşağı iner, üçlüsü yukarı çıkar, birlisi ise yerinde kalır.

Örnek:

C Dur

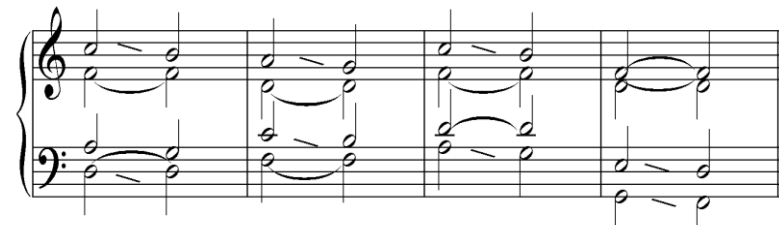

II7 D II5/6 D II3/4 D II2 D6

II7 ve çevrimleri D7 ve çevrimleriyle de bağlantı yapar. Bu durumda akorun birlisi ve üçlüsü yerinde kalır, beşlisi ve yedilisi aşağı iner.

Örnek:

C Dur

II7 D3/4 II5/6 D2 II3/4 D7 II2 D5/6

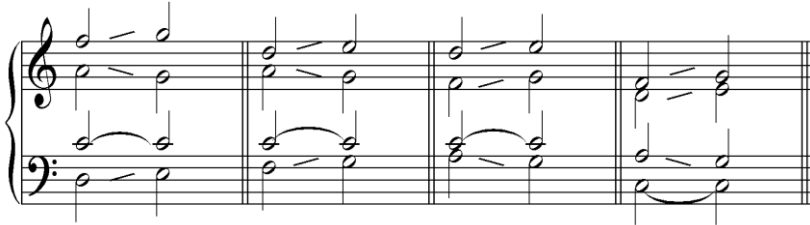
Akorların bağlantılarını şu şekilde gösterebiliriz:

II7 - D3/4 - T
II5/6 - D2 - T6
II3/4 - D7 - T
II2 - D5/6 - T

II7 ve çevrimleri Tonikle bağlanabilir . Bu bağlantı sırasında akorun birlisi ve üçlüsü yukarı çıkar, beşlisi aşağı iner, yedilisi ise yerinde kalır.

Örnek:

C Dur

II7 T6 II5/6 T4/6 II3/4 T4/6 II2 T

II7 ve çevrimlerinin arasında geçişli dört altılı akoru da kullanılır:

II7 - VI4/6 - II5/6
II3/4 - T4/6 - II5/6
II5/6 - T4/6 - II3/4

Örnek:

C Dur

II7 VI4/6 II5/6 II3/4 T4/6 II5/6 II5/6 T4/6 II3/4

Plagal kadanslarda iki Tonik arasında II2 akoru kullanılmaktadır.

Örnek:

C Dur

T II2 T

VII. Derece Yedili Akoru (VII7)

Majör ve minör sisteminin oluşumunda VII7 akoru en etkili akorlardan biridir. VII7 akoru Dominant fonksiyonuna ait olan bir akordur. VII7 akoru doğal ve armonik majörün, aynı zamanda armonik minörün yedinci derecesinden kurulur. Bu akor kuruluşuna göre Eksik ve Yarıeksik olarak karşımıza çıkar. Armonik majör ve armonik minörde VII7 akoru K3+K3+K3 aralıklardan oluşur ve Eksik yedili olarak kullanılır, doğal majörde ise K3+K3+B3 aralıklardan oluşur ve Yarıeksik olarak kullanılır.

Örnek:

C Dur Arm. **C Dur.**
c moll

EVII7 **y.EVII7**

VII. Derece Yedili Akorunun Çevrimleri

Diğer dört sesli akorların olduğu VII7 akorunun üç çevrimi vardır: VII5/6, VII3/4 ve VII2.

Örnek :

C Dur

VII7 **VII5/6** **VII3/4** **VII2**

VII7 ve çevrimleri Dominant fonksiyonlu akorlar oldukları için, öncesinde T, S ve D fonksiyonlu akorlar, sonrasında ise T ve D fonksiyonlu akorlar gelebilmektedir. VII7 ve çevrimleri Tonik akoruyla bağlandığında, akoru birlisi ve üçlüsü bir basamak yukarı çıkar, beşlisi ve yedilisi bir basamak aşağı iner. Bu bağlantı esnasında Tonik akorunun üçlüsü katlanmaktadır, aksi taktirde yasak olan paralel beşli hatası oluşur.

Örnek:

C Dur

VII7 **T** **VII5/6** **T6** **VII3/4** **T6** **VII2** **T4/6**

VII7 ve çevrimleri aynı zamanda Dominant yoluyla da bağlanıp Tonik akoruna çözülmektedir. VII7 ve çevrimleri D7 ve çevrimleriyle bağlandığında, akorun birlisi, üçlüsü ve beşlisi yerinde kalır, yedilisi bir basamak aşağı iner.

Örnek:

C Dur

VII7 D5/6 T VII5/6 D3/4 T VII3/4 D2 T6 VII2 D7 T

Akorların bağlantıları şu şekilde gösterebiliriz:

VII7 – D5/6 – T
VII5/6 – D3/4 – T
VII3/4 – D2 – T6
VII2 – D7 – T

VII7 ve çevrimlerinin arasında geçişli dörtaltılı akorları kullanılabilir.

VII7 – S4/6 – VII5/6
VII3/4 – T4/6 – VII2
VII5/6 – VI4/6 – VII3/4

Örnek:

C Dur

VII7 S4/6 VII5/6 VII3/4 T4/6 VII2 VII5/6 VI4/6 VII3/4

VII7 akorunun ikinci çevrimi olan VII3/4 akoru Subdominant fonksiyonu taşıyabilen bir akordur. Kendisi gamın 4. Derecesinden kurulduğu için ve Subdominant fonksiyonlu akoruyla üç ortak sesi barındırdığı için, K4/6 akorundan önce ve plagal kadanslarda kullanılabilir.

Tüm Konularla İlgili Armonik Analiz

84 [Allegro non troppo] Ф. Шопен. Мазурка, ор. 24 № 2

il basso sempre legato

85 Andante В. А. Моцарт. Соната для скрипки и ф-п.

mezza voce

86 [Andante con moto] А. Гурилев. „Кто слёзы льёт“

Р. Шуман. „Баллада арфиста“, ор. 98а № 2

106 Mit freiem declamatorischen Vortrag

107 Allegro giocoso

p leggiero

108 Larghetto Р. Шуман. „Песнь невесты“, ор. 25 № 11

47 Allegro moderato Л. Бетховен. Концерт для ф-п. № 4

p dolce

48 Весело Р. Шуман. „О сказочной стране“, ор. 79 № 5

53 Allegro А. Лядов. „Улица“

54 Размеренно. Очень энергично Р. Шуман. Фантазия, ор. 17 II ч.

ине 6 .
 65 Più mosso rit. П. Чайковский „Разочарование“ ор. 65 № 2
 mf f rit.
 pp crescendo poco a poco f

66 Tempo di minuetto В. А. Моцарт Соната для скрипки и ф-п.
 dolce

102 Adagio С. Танеев „Звёзды“, ор. 15 № 1
 pp

103 Бодро Р. Шуман „Любовь поэта“, ор. 48 № 3
 mf

91 Mässig, erzählend, trauernd Шуберт „Юнона у ручья“
 Prestissimo Д. Верди „Анда“
 93 [Moderato] Н. Римский-Корсаков „Князь“

KAYNAKLAR

- Alekseev, B. *Zadaçi Po Garmonii*, İzdatelstvo “Muzika” Moskva, 1976.
 Bakihanova, Z. *Armoni*, Yorum Matbaası, Bilkent Üniversitesi, Ankara, 2003.
 Dubovskiy, İ. Evseev, S. Sposobin, İ. Sokolov, V. *Uçebnik Garmonii*, Muzikalnoye İzdatelstvo “Muzika” Moskva, 1985.
 Korsakov, N. *Praktičeskij Uçebnik Garmonii*, Muzikalnoye İzdatelstvo Moskva, 1937.
 Skrebkova, O. Skrebkov, S. *Hrestomatiya po Garmoniçeskomu Analizu*, Muzikalnoye İzdatelstvo Moskva, 1961.

